

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átveve:
 Egész évre . . . 6 frt — kr.
 Negyedévre . . . 1 „ 05 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre . . . 8 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 frt — kr.
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre . . . 10 frt — kr.
 Negyedévre . . . 2 „ 50 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 6.

A nagy németek.

Az osztrák bonyodalom ismét újabb fordulóponthoz jutott, illő, hogy figyelmünket egy kissé a szomszéd felé irányítsuk, mert a most ott végbemenő dolgok nagyon közelről érdekelnek bennünket.

A cseh-német bonyodalomnak minden kiválóbb momentumát ismertettük lapunk hasábjain, feleslegesnek tartjuk azért részletesen vázolni az Ausztriában több mint fél év óta dúló zavarokat, melyek annyira elmérgesedtek, hogy nemcsak a parlamentarizmust, hanem az alkotmányt is veszedelemmel fenyegetik.

Badeni grófnak utolsó ischlii kihallgatása után az a hír terjedt el, hogy most már gyökeresen fog javítani a helyzeten az osztrák miniszterelnök. Meg is tette erre az első lépést azzal, hogy a konzervatív irányú pártok vezérférfiait szeptember első napjaiban tanácskozássra hívta össze. Ez a tanácskozás eredményre is vezetett, amennyiben e pártok késznek nyilatkoztak arra, hogy a parlamentarizmus megmentése érdekében támogatni fogják a kormányt, szilárd többséget alkotnak mellette — a felirati javaslatukban kifejtett program alapján. Badeni gróf némi vonakodás után elfogadta e programot, melynek egyik sarkalatos elve a tartományi autonómiák kifejlesztése és a nemzetiségek egyenjogúsítása.

Rámutattunk már ismételtelen arra, hogy milyen veszélyt rejt magában az, ha Ausz-

tria föderalisztikus állammá változnék. Pedig a tartományi autonómia kifejlesztése kétségtelenül erre fog vezetni.

Veszedelemesen szaporodnak az olyan természetű jelenségek, amelyek arra mutatnak, hogy ezek az osztrák nemzetiségek nemcsak tartományi autonómiára törekednek, hanem a monarchia határain túl terjedő velleitásokkal bírnak. Eddig is elég baja volt Ausztriának az olasz irredentizmussal és a panszlavizmussal; ezekhez csatlakozik most a roppant mérvben terjedő — pangermanizmus, amely eddig csak itt-ott lépett fel tűnékeny módon.

Mióta u. i. az osztrák liberálisok megbuktak a választásoknál és kimaradtak a többséget képező pártok sorából, azóta az elkeseredés a nagy németek táborába hajtja őket. Így mutatják meg, hogy eddig csak konczért szolgálták a hazát. Schönerer, aki nyíltan hirdeti pangermán érzelmeit s akit ezért annyiszor kiáltottak ki hazaárulónak az osztrák liberálisok, ma számottevő vezére az osztrák liberálisoknak.

Nemrégiben irtunk róla, hogy miután a rendőrség nem engedte meg nekik, hogy osztrák területen tüntethessenek a Berlin felé gravitáló nagy német eszmék mellett, Bajor földre mentek lázongani.

Szeptember elsején — ami eddig halatlan volt — a bécsi németek is megtartották a Sedan-ünnepet, a német császárság alapításának emlékünnepét. Csehországból pedig négyszáz német a Sedan ünnepre kiment Lipcsébe, Szászországba s az egész úton ünnepeltette magát és

énekelte a Wacht am Rheint a német birodalmi himnuszot.

Néhány nap mulva Teschenben készülnek gyűlésre a németek, amelyen — ha a rendőrség meg nem akadályozza — nyíltan proklamálni fogják a pangermanizmust.

Schönerer pedig ujságczikkben felszólította a bécsi reichsrath német képviselőit, hogy ha megtöri a kormány az obstrukciót, lépjenek ki a reichsrathból, a német nép pedig tagadja meg az adófizetését.

Idáig jutottak az állapotok Ausztriában.

Jó lesz figyelemmel kísérni ezt a bonyodalmat, mert kezd immár minket is nagyon közelről érdekelni. A dualizmus léte függ az osztrák alkotmányosságtól. Andrassy hatalmas keze és páratlan genije egyszer már gátat vetett Ausztria bomlásának, — most Bánffyra vár ez a feladat.

Szegény hivatalnok.

Mű virág, mű bor, mű lelkesedés, ez a XIX század szimboluma. «Mű» itt ma minden, természetes nincs semmi.

Ebben a nagy hamisítási manipulációkban aztán nem maradt érintetlenül maga a mindent meghamisító ember sem.

Régi természetéből ki forgatták, ideáljait kigunyolták és elvek, meggyőződések helyett a »gyomrát« tartották elé, mint egyedüli czélt, melyért küzdjön.

A kormány mindig fel is használja ezt a nyomorúságos helyzetét alantasainak s ha va-

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZAJA.

„Keresd a szíved.“ *

Eredeti színmű énekekkel 4 felvonásban.

„A köszívű ember fia!“

című saját regénye után írta:

JÓKAI MÓR.

(Mutatvány.)

ELŐFELVONÁS.

Tizenegyedik jelenet.

RICHARD.

EDITH.

Richard. Edith kisasszony! Tudja ön, hogy ebben a perczeben olyan érzés kísért a szívemben, amit föl nem fedeztem benne soha!

Edith. Ugyan mi lehet az?

Richard. Nem fogja elhinni, ha megmondom. Ez az érzés a gyávaság. Sohasem éreztem ezt se férfival, se hölgygel szemben, amit ön előtt érzek. Reszketek, mint egy csintéző gyermek. A félelmet tanulom megismerni.

* Csütörtökön kerül színre először nálunk Jókai Mór nagy hatású színműve: »Keresd a szíved« Pintér Imre jutalomjátékául. — Ez a darab, melyet az ősz költő egyik legdrámatisabb lendületű regényéből: »A köszívű ember fia«-ból készített, tavaly a budai nyári színpadon volt szenzációs premiéreje. A jelen mutatvány a darab legszebb részletéből van kiszakítva.

Edith. No lássa ön! Én egészen ellenkezőleg vagyok önnel. Én igazán félek minden embertől a világon. Azt képzelem, hogy aki csak rám néz, annak mind vétettem valamit, s az meg akar büntetni érte, csak mikor önt látom, akkor érezek valami különös kékséget magamban. Azt hiszem, hogy sötét erdőkön keresztül el mernék ön után menni s nem félnék semmitől. Az nekem olyan, mint az álom.

Richard. (Hirtelen közbevágt.) Isten önnel Edith kisasszony! (Elmegy sietve.)

Edith. (Richard után tekint kis szünet után.) Még maradhatott volna. Hisz én nem haragudtam rá. — Igaz, neki Alicet kell felkeresnie!... (Elgondolkozva.) De hát miért kell neki Alicet keresnie? (Dalolni kezd halkán.)

„Ég a kunyhó, ropog a nád, — Szorits hozzád azt a szökét!“

(Eltakarja arcát szemérmesen.) Így ugyan rossz lesz a vers, de nekem jobban tetszik. (Folytatja bátran fenhangon.)

„Mig a szökét szorongatom, Azt a barnát elszalasztom.“

(nevet.) Így van jól, ni! Azt a barnát elszalasztom. (Meglel egy főkötőt a kandalló parkányján.) A nagynéni itt felelte a főkötőjét. (Felpróbálja a fejére a tükör előtt.) Milyen furcsa volna az,

ha én asszony volnék! Aztán mit csinálnék én, ha asszony volnék?... Ha nekem uram volna?... Mindennap azt főzném neki, amit legjobban szeret. Este várnám a kandalló mellett, míg haza jön... Aztán egymás mellé ülnék olvasnánk egy könyvből, ennénk egy tányérból, innánk egy pohárból, s úgy hívnánk egymást, hogy »szívecském!“ (nevet.)

Richard. (visza jön.)

Edith. (Felsikolt.) Jaj! miért jött vissza? Hallgatózott talán? — Jaj, most én is kezdem érezni, hogy mi az a reszketés! (Eldugja a főkötőt.)

Richard. Bocsásson meg, Edith kisasszony, Nem tudok kimenni a házból. Minden ajtót zárva talállok.

Edith. Bezárva mind?

Richard. Igen. Megkísértém az előszoba ajtaján kimenni, ahol bejöttem, be van zárva. Aztán a konyha felől próbáltam ki menni, ott sincs senki, az ajtó be van zárva.

Edith. Ah! az inas bizonyosan elment a korcsmába. Így szokott. Mikor az uraság a színházba megy: ő is eltávozik, s csak a színház vége felé kerül haza addig, mulatja magát.

Richard. De hisz tudhatta, hogy én itt vagyok, mert ő eresztett be!

Edith. Bizonyosan azt hitte, hogy ön

Valódi első
 minőségű,
 hegyi

fehér és vörös borok

olcsó árban
 kaphatók

Czeplédy Sándornál

„ZÖLDFA“-
 szállodában.

Az árak a hirdetési rovatban olvashatók.

lamelyik önnálló véleményét mer kockáztatni, érezteti vele, hogy ő a kenyéradó.

Mai ember pedig úgy nő fel, hogy a kenyér és elv között kell választania, inkább az elvet ejti el, mint a kenyeret s bülnösen, ha családja van, majdnem lehetetlen egyébként tenni.

Hanem mindennek van határa, hanem a kormány számára nincs határ.

Egy budapesti lap leleplezése szerint a kormány ilyen féle titkos információkat vesz be hivatalnokairól:

Kik a legjobb barátai?
Milyen lapot járatnak?
Mely nyilvános helyeket — vendéglőt, kávéházat látogatnak s mely köröknek és kaszinóknak a tagjai?

Vannak-e ellenzéki rokonaik?
Minő érületű családból házasodtak?
Vannak-e összeköttetések a papokkal?
Járnak-e sűrűn a templomba?
Bizalmas körben milyen politikai nézeteknek adnak kifejezést.

Nincsennek-e ellenzéki lapokkal összeköttetésben?

Erre az eljárásra tegye meg a kritikát mindenki magában, mert mi kritikán alólinak tartjuk.

De volna egy szavunk hozzá:

Ha rabszolga lett a hivatalnoki kar, ha tudtán kívül is, akkor nem illethetik a szabad polgárok jogai.

A hivatalnokok így egyszerűen képtelenek választói jogukat gyakorolni, tehát a választások tisztasága érdekében követelni kell, hogy szavazati jogukat ilyen viszonyok között ne gyakorolhassák.

Ezt megkövetelhetik a független polgárok, hogy független meggyőződésből eredő szavazataikat a kormány által megrendelt voksok le ne bontsák s megkivánhatják a hivatalnokokat, hogy ha már hallgatniok muszáj, mikor beszélni szeretnének, egyszersmind «beszélni» se legyen muszáj, ha hallgatni kívánnak.

A költözködő párt-klubok.

Budapestről írják, hogy néhány hét múlva nyílik meg ugyan az országgyűlés, de a politikai élet első hírnökei már mutatkoznak. Ezt bizonyítja az is, hogy a pártklubokban, ahol a nyári szünet idején csend uralkodott, ismét megindult az élet. A képviselők egyrésze

már ismét a fővárosban van s azok eljárnak a klubjaikba, egyelőre azonban csak kártyázni. Az új félévben az ellenzéki pártok klubhelyiségeiket változtatták. A nemzeti párt odahagyta Kálvintéri szép klubhelyiségét, mely 22 éven keresztül szolgált a függetlenségi, majd később a nemzeti párt tagjainak tanácskozó helyül.

Új helyisége a Muzeum-körut 23. sz. alatti Brázay-házban van. A függetlenségi és 48-as Kossuth-párt is odahagyta József utca helyiségét s a nemzeti párt szomszédságába, Muzeum-körut 21. szám. a. költözködött. A néppárt is helyiséget bérelt, eddig ugyanis az angol királynő szállodájan tartotta üléseit s a Kossuth párt régi helyiségébe József utca 10. sz. a. hurczkolt. Az Ugron-párt is nem régen költözött a kalapucza Sasházba.

Megyei gyűlés.

Megyei közigazgatási bizottsági ülés.

— Szeptember 6. —

Biharvármegye közigazgatási bizottsága tegnap délelőtt 10 órakor tartotta rendes havi ülését a vármegyeház termében. Valami kiválóbb fontos ügy nem került tárgyalás alá, csupán a megyei utaknak kijavítására az alispán által tett progoziczió érdemel megemlítést melyet kivonatossan vasárnapi számunkbaan már közöltünk volt s melyet a bizottság egész terjedelmében elfogadott.

A gyűlés lefolyása a következő volt.

Jelen voltak:

Dr. Beöthy László főispán elnökle alatt Szunyogh Péter alispán, Papp János főjegyző, Dr. Perjessy Mihály kir. ügyész dr. Wallner Ödön t. főügyész, Hraniczky Károly árvaszerző elnök, Sipos Orbán kir. tanfelügyelő, Papp Miklós p. ü. igazgató, Gyurkovics Kornél kir. főmérnök, id. Gálbory Sámuel, Balásházy Bertalan, Ertsey Géza, Hegyesi Márton, id. Markovits Károly, Örley Kálmán, Szász Agoston és Keszthelyi Zoltán aljegyző.

Az alispán időszaki jelentése.

Az ülés megnyitása után, miután az új ügyész bemutatkozott, felolvastattott az alispán időszaki jelentése, mely a következő:

Időjárás. A múlt hóban volt tíz tiszta, 12 felleget és 9 esős nap, a hőmérséklet maximumát 11-én érte el +36 C°-al, minimumát 4-én +11 C°-al. Az átlagos hőmérsék +22 C° volt

A közegészségügy állapota kedvezőtlenebb volt, mint július havában, mert 85 beteggel több volt. A hivatalos orvosok 7 éven alóli szegény beteget 71-et, 7 éven felőlit 58-at, összesen 139-et kezeltek.

Az uralkodó kórok. Valamennyi járásban leginkább légzési és emésztési bajokból származtak. Előfordult malária is.

A járványok közül ronszó toroklobban csak egy megbetegedés fordult elő.

Kanyaróban 4 községben betegedtek meg kik a múlt hóról maradt 23 beteggel együtt, 29-re emelkedtek. Meggyógyult 25, elhalt négy beteg.

Vörhenyben 2 községben megbetegedett 34 maradt múlt hóról 26, gyógyult 41, elhalt 15, ápolás alatt van 4 keteg.

Hökhurutban 3 községben 12-en betegedtek meg, kik közül a múlt hóról maradt 31 beteggel együtt, meggyógyult 34, elhalt 4, ápolás alatt maradt 5.

A hasi-hagymáz csak egyes esetekben jött elő, hólyagos himlőben 11 megbetegedés fordult elő, kik közül 4 meggyógyult, 7 elhalt. **Bonczolás** 1 öngyilkos, 4 hirtelen elhalt és egy más körülmény közt elhalt hulláján ejtetett meg. Orvosi látélet 92 esetben lett kiállítva.

A kir. pénzügyigazgató jelentése

szerint július hóban egyenes adó címén 55.372 frt 23 kr. vagyis 4735 frt 41 krral több folyt be, mint a múlt év hasonló hónapjában. Az adóprás a többi adóknál is jól működött július havában, mivel hadmentességi díjban befolyt 396 frt 43 kr. bélyeg és jogilleték címén 39050 frt 30 kr. fogyasztási és termelési adó fejében 178.281 frt 23 kr. italmérési jövedék címén 24013 frt 18 kr. dohányjövédék fejében 94196 frt 99 kr.

Fizetési halasztás csak 12 esetben adott augusztus hóban. Szabó József kataszteri nyilvántartási biztos f. évi szeptember 1-től nyugdíjaztatván, állására a pályázat kiíratott. Hegyessy Béla kolozsvári adótitst a belényesi adóhivatalhoz ellenőrré, Plander Ernő adóhivatali gyakornok a b.-ujfalui kir. adóhivatalhoz adótitstté nevezettek ki. Virág Géza és Kaminszky János p. ü. fogalmazók magasabb fizetési fokozatba léptettek elő.

itt fog maradni, míg ő a színház vége felé visszakerül.

Richard. Itt!... önnel egyedül?

Edith. (Tréfásan) Ne ijedjen meg Van egy másik kulcs a háznál, ami az előszobát kinyitja. Mindjárt előhozom. (Félre) Hogy megijedt a szegény huszár kapitány, még magamat is megijesztett! (Elmegy).

Richard. (kitorve) Hisz ez a legalábbvaló ármány! Hát azt hiszik ezek a szent képű daemonok, hogy én erre jó leszek? Egy ártatlan gyermeket elveszteni, aki nekik útjokban áll? Szegény kicsiny szelid teremtes! Ugy bizik bennem, mint az istenében! az leszek neki! Azt mondták az a híres hódító, aki úgy dúl a női szívekben, mint az oroszán a szarvasok között! Mi lesz neki e bárány?

No hát ismerjenek meg!

Edith. (visszatér) Itt van a fő ajtó kulcsa. Mehet ön!

Richard. És ha nem megyek?

Edith. (Ijedten) Mit mond ön? (hátra vonul)

Richard. (Újra állja) Edith! Tudja ön, hogy mit gondolok én most?

Edith. (Fenkölten) Tudom. Ön azt gondolja magában: Ime itt van egy szegény nyomorult teremtes, aki úgy hisz bennem, mint az Istenében!

Richard. Ne csatlakozék a hitében! Vannak, akik szeretnék önt megölni s a halálos

mérgek közt válogatva én akadtam a kezükbe. Kegyed úgy bizik bennem?

Edith. Igen! Ön úgy hasonlít az atyámmhoz. Kis gyermek voltam, mikor meghalt!...

Richard. S szeretné, ha atyja volnék?

Edith. (Némán int könnyezni kezd)

Richard. Adjoo ön nekem írószereket. A bárónőnek írok néhány rövid sort.

Edith. (Feltakarja az íróasztal födelét)

Richard. (le ül jobbra és ír)

Edith. (magában) Mit ír most?... Felőlem ír valamit?... (Kissé előre jön) Hogy ragyog az arca! Amit ír, azt nem diktálja a harag. Egy pillantást vet felém! Majd összerogtam alatta, oly égető volt!... Azt írja-e oda most? Ah, ha tudnám, hogy mit ír most!?

Richard. (Végzi az írást. A levelet lepecsételi gyűrűjével, fölkel. Edith elé lép) Ez a levél Plankenhurst Alfonzine bárónőnek szól. Ön lesz olyan kegyes, hogy nevemben által fogja adni neki. És ha már a szivemben járó gondolatot is megtudta ön látni, akkor bizonyára azt is el fogja ön tudni olvasni, ami ebben a levélben írva van.

Edith. (Tétovázva tekint a levélre és Richard arcára)

Richard. Nézzon ön a szemembe s olvassa le onnan, amit levelem tartalmaz.

Edith. (A szemébe néz vizsgán, némán int, hogy tud mindent s aztán két összekulcsolt kezével eltakarja arcát)

Richard. Olvasott mindent? Igen, a levélben ez van írva: »Asszonyom! Én önöktől megkérem Liedenvall Edith kisasszony kezét: egy év múlva nagykoru leszek, akkor eljövök érte s nőmmé teszem. Addig bánjék ön úgy vele, mint az én menyasszonvommal.» Beleegyezik ön? átadja a levelet? Ön azt mondta: egy sötét erdőn keresztül elmerne velem jönni és nem félne; hát egy sötét életem keresztül eljön-e, az én kezemmel a kezében?

Edith. (Elveszi a levelet, annak pecsétjét ajkaihoz emeli, megcsókolva, s ismét visszanyújtja Richardnak, kezében tartva).

Richard. (Megcsókolja az Edith által megcsókolott levelet) Ez volt köztünk az eljegyzési csók. S most egy évig ne szóljunk egymásnak arról, amit egymásról gondolunk. Talán nem is találkozunk addig. Isten veled! Meg ne lássa valaki ezeket a könyveket: ezek már az enyémek! Visszajövök érted! Még a menyországból is visszajövök! (Gyorsan el)

Edith. (ott állt a végbeszéd alatt, s merőn nézett arra a helyre a hol Richard állott. Mikor az eltávozott, látnoki arccal mutat annak a lábnyoma helyére) Itt! Itt állt! Ezen a helyen! Itt van a lábnyomának a helye a szőnyegen. Itt!... Itt!... Itt!... (Megcsókolja azon helyet.)

A többi jelentések.

Az államépítési hivatal főnökének és a kir. tanfelügyelőnek jelentései nemlegesek; a kir. ügyész jelentése szerint a letartóztatottak száma 93 férfi és 15 nővel szaporodott a múlt hónapban, úgy hogy jelenleg ezek száma 196 férfi és 35 nő. A rabmunka napok száma 1799, melynek bérösszege 97 frt 59¹/₂, krajczárra rug. Az árvaszéki elnök jelentése szerint Kis-Marja község árvapénz kezelési szabályrendelete módosítás végett kiadatik az árvaszékeknek.

Egyébb ügyek.

Pocsaj és Okány községek közmunkaváltás tárgyában hozott határozatai jóváhagyottak. Jaucsesd, Hosszu-Liget, M.-Gyepes, Ds.-Gurbesd, Kebeds, Sz.-Lázur, Mezziád-Rossia és B.-Ujfalu községek behajthatlan múlt évi utadói töröltettek.

Benedek Ferencz jászói prépost felebbezése a Déry János által tervezett ruhamosó és festő intézet felállítására ellen.

Több kevésbé fontos miniszteri rendelet tudomásul vétetett.

Albis és M.-Telegd községekben felállítandó postahivatalokra tett előterjesztés tudomásul vétetett.

M.-Sass, N.-Léta, Szalacs és Érsemlyén községeknek egy évi idő haladék adatott rendszeres kisdudovó felállítására szintugy adatott haladék O. Sz. Miklós községnek is azon feltétellel, hogy addig is legalább nyári menedékházat épített.

Gyires, B.-püspöki, Körös-Tarján, H.-Bagos községekben új óvodák létesítése iránt a tárgyalások megindultak.

Pocsaj község egy gyógyszerár akara községben, ez ellen dr. Móricz Ernő orvos felebbezett, e felebbezés azonban elutasított.

Tamásfalvy Thury Ignác belényesi kir. közjegyző a ref. egyház által reá kivetett adó megfizetésére köteleztetett, mivel nem igazolta be idejében, hogy Wörishofenben még 1893-ban újra visszatért a r. kath. hitre.

Számos lényegtelenebb más ügy és 44 adóügyi felebbezés letárgyalása után az ülés 12 óra felé véget ért.

*

Kivételes nősülési engedély adatott: Nozse Elek bánlaki, Pántye Péter b.-szelistyei, Gál János b.-szelistyei, Székely Lajos zsadányi, Sendrucz Tivadar oláh-homorogi, Szücs József nagy-harsányi, Csora Tamás v. szohodoli, Burta János v. szohodoli lakosoknak.

A színház építése a Nagypiaczra.

— Egy röpirat. —

Már a legközelebbi városi közgyűlésen éreztük a szelét, hogy a színház építésénél a nagypiacz-pártiak kezdenek kiocudni a meglepetésből, a melyet rájuk nézve az újabb Bémer-téri tervezet okozott, s erős atakra készülnek. Akkor a főispán ügyes fordulattal visszaszorította a sok elmondandó beszédeket s így azok aszalóba kerültek legalább is holnaputánig.

Az előpostája már megjött a harcznak egy röpirat alakjában, melyet szombaton éjjel 10 óra után vettünk kézhez s így nem méltathattuk a vasárnapi számunkban a broszúrt. A füzet címe »Zürzavar a színház ügyében« s dr. Várady Zsigmond tollából került ki.

A röpirat célja: hogy a Bémer-téri terv által elpártolt városatyák közül még egypárt visszahódítson,

A füzetnek minden részével ezuttal nem foglalkozunk, csak rámutatunk egy pár

olyan jelentősebb állítására, a melyek más világításban ellenkező képet mutatnak.

Nehogy a nagyközönség és a törvényhatósági bizottság a röpirat álláspontjára helyezkedve, lemondjon a Bazár-szoros kiszélesítése és a színháznak a Bémer-térre építésének lehetőségéről, röviden a következőket ajánljuk a törvényhatósági tagok figyelmébe:

A röpirat hosszú bevezetés után rátér a rombolásra és hogy bebizonyítsa mily nagy összeggel fog a rombolás többbe kerülni az előirányzatnál, felhossa, hogy Sztarill Ferencz a bazár építéseért 45.000 frtot kért az általa beadott tervezetében, míg Rimanóczy Kálmán már 80.000 frtot kér azért, de elfeledi, hogy Rimanóczy egy sokkal nagyobb emeletes bazárépületet lakásokkal akar felépíteni s így természetesen a 80.000 frtért többet is adna a városnak.

Rátér a röpirat a tervezet keresztülvételének finanszírozására és kisüti, hogy legalább is 716.000 forintba kerül annak keresztülvitele,

Am de egy hanggal sem szól arról, hogy ezen befektetés nem elveszti pénz, mert az építendő bazár azt biztosan amortizálni fogja.

A kisajátítás nehézségeit tárgyalva oda lyukad ki a röpirat, hogy elég széles a Bazár-szoros úgy is, a hogy van, pedig éppen a röpirat szerzője volt az, aki a Sztarill féle első tervezet ellen főképp azzal érvelt, hogy a Bazár szoros állandósítva lesz, a mit pedig okvetlenül szélesíteni kell.

A bazár szoros meg bővítésére nézve javasolja a röpirat, hogy meg kell állapítani a szabályozási vonalat és minthogy az ott levő házak szerinte már soká úgy sem állnak, újra építés esetében pedig az új szabályozási vonalban fognak azok felépülni s így minden nagyobb költség nélküli meg lesz oldva a kérdés. Gsak hogy nem úgy áll ám a dolog, mert az ott levő házaknak legfeljebb ajtó, ablakai stb. romlanak el, míg a falak kiállják még akár 200 évig is, s így várhatunk míg a bazárszoros ily módon kiszélesíthető lesz.

Javasolja továbbá a röpirat, hogyha a Bazár-szoros minden áron ki akarják bővíteni, bővítsék meg a baloldalon, vagyis vegye meg a város a Bethlen-féle házat és bővítsen ezen az oldalon, természetesen ez jó volna, ha a kishid nem ott lenne, a hol van, hanem a »Magyar Király« irányában. De meg ezen az oldalon a Guttman és Kolosvári házakat is meg kellene venni.

Ez a kivetel a Fő-utcát még görbébre alkotná és ezt mind csak azért kellene így csinálni, hogy a színház a Bémer-térre ne építtessék.

Épülne csak fel a színház a Nagypiaczon, azt hisszük nem nagyon sokat törődneek egyesek akkor a bazár-szoros kiszélesítésével.

Azt állítja továbbá a röpirat, hogy a Nagypiacz nincsen messze, felhózná, hogy Kálvária-utczához ott sem lenne messzebb. Hát újváros egész nyugati területe, Olasz nyugoti óriási kiterjedése nem is veendő figyelembe.

Zárszában javasolja a röpirat, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a színházat a Nagypiaczra építi fel, mert ott ingyen telk evan és ott a hely semmibe sem kerülne. A városnak úgy sincs pénze.

Erre azt mondjuk, vagy van a városnak pénze és akkor épít színházat oda, a hol annak állani kell, vagy ha nincs pénze színházra, akkor ne építsen színházat, mert azt minden áron a Nagypiaczra építeni nem szabad.

Van még egy más dolog, ami megváltoz-

tatja a kecsegtető kilátásokat a Nagypiaczra leendő építkezésekre nézve. A Bémer-téri tervet komplikálták egy 90.000 frtos kiadási tétellel, amennyit költenének az új színház egész környékének a Bémer-tér és a kiszélesített utnak a teljes aszfaltozására. Ezt az összeget pedig esetleg egy negyedére is le lehet szállítani.

Hát a nagypiaczi építésnél miért nem vettek egy talpalatnyi kövezést sem, pedig csak nem gondolják azt, hogy jó lesz a színház olyan környezettel, mint a milyen most a vásártér. Ha pedig majd rendeznék a színház környékét itt is, óriási összeggel emelkednék a színház építésének kérdése.

Mi tehát azt javasoljuk, hogy mondja ki a közgyűlés, miszerint a színházat csakis a Bémer-térre építteti fel és ezzel egyidejűleg a bazár-szoros is ki szélesíti.

UJDONSAGOK.**TÁJÉKOZTATÓ.**

Szeptember 7. Városi közgyűlés d. u. 8 órakor.

Szeptember 10—12. Díjlövés és teke verseny a nagyvárad polgári lövöldében.

Szeptember 15. Biharmegye őszi közgyűlése.

Szeptember 24. Katonai lövász Nagyszalontán.

Szeptember 25—26. Lóversenyek Nagyváradon.

Szeptember 27. Katonai lövász Nagyváradon.

Október 3. Tenyészállatkiállítás B.-Diószegen.

Régészeti és történelmi muzeum (Shlauch park) nyitva minden vásár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3—5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3—5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

* **Vaszary biboros hercegprimás Pannonhalmán.** Vaszary Kolos, Magyarország biboros hercegprimása a jövő szombaton Pannonhalmára érkezik. Ugyanis e hó 12-én lesz ötven éve, hogy a szt.-Benedek-rendbe lépett. Ezt az emlékeztető napot Pannonhalmán volt rendtársai közepett akarja ő eminenciája megünnepelni.

* **Az igazságügyminiszter Nagyváradon.** Erdély Sándor, igazságügyminiszter vasárnap este a gyorsvonattal Nagyváradra érkezett. A miniszter tegnap délelőtt fél 11 óra tájban László Sándor mérnök és Janicssek József építés vezető kalauzolása mellett megtekintette a Széchenyi-terén épülő monumentális igazságügyi palotát, melynek jelenleg már impozánsnak ígérkező fedélszerkezetét rakják fel. A miniszter behatóan megsejmelte mindent s az épület összes részét bejárta, melynek czélszerű beosztása felett többször meglepődését nyilvánította. A miniszter, ki teljesen incognitóban jött egy fiákeren a jó félórát tartó szemle után eltávozott. Az igazságügyi palota építése már különben rendkívül serény módon halad előre s még a fagy beállta előtt teljesen készen lesz, úgy hogy a tavaszra csak a belső és külső vakolások maradnak. Az egész épületet a vállalkozó tudvalevőleg már a jövő évi szeptemberre az utolsó szegig teljesen kész állapotban tartozik átadni. — Annyi bizonyos hogy új palota Nagyvárad legszebb középülete lesz.

* **Gr. Batthyányiné köszönete.** A nagyváradai kath. kört mélyen érintette azon gyászos eset, a mely megfosztotta egyik díszétől, legelső világi elnökétől. Mély fájdalom és gyásza egyéb kifejezésén kívül gyászmisét tartatott a kör elhunyt jelese lelkiüdvéért, melyet a kör egyházi elnöke: Palota y László kanonok mutatott ke az Ur oltáránál. Az elhunyt k.váló főúr bánatos özvegye tegnap táviratban fejezte ki hálás köszönetét Palota y László kanonoknak az Istenben boldogult férje lelkiüdvéért tartott gyászmiséért, s felkérte a kanonok urat, hogy nevében a kath. körnek négy hár láját fejezze ki.

*** A központi választmány ülése.** Nagyvárad város jövő évi választóinak névjegyzéke ellen beadott felszólamlásokat tegnap tárgyalta a központi választmány. Különösen dr. Adorján Emil felszólamlásában tömegesen voltak felsorolva a névjegyzékből kihagyottak. A következők két városrészben is fel voltak véve s azért az egyik részből töröltettek: Diósi Lajos, dr. Kurlender Rafael, Némethy Károly, Poynár János, Reismann Mór, Rothmann József. — Felvétettek a névjegyzékbe. Korda Mór mérnök, Kovács Béla gyógyszerész, dr. Kiss Dénes ügyvéd, dr. Ertler Mór orvos, dr. Schütz Gyula, Weisz Izidor, Atzél Zsigmond, Fleischacker Hugó, Gerő Ármán r. kapitány, Löffler Gyula, dr. Stocker József, dr. Mayer László, Papp Mihály háztulajdonos, ifj. Moskovits Mór, Kató Ferenc háztulajdonos, dr. Fisch Áron orvos és dr. Losonczy Géza. — Nem vétettek fel, illetve visszautasítottak: Fehér Dezső, dr. Fodor Gyula, Tóth Ferenc, Aufrecht Alajos, Kelen Béla, Szabó Mihály, Kósa Lajos, Gara József, — Peganovits Péter töröltetett. — A központi választmány ezen határozata ellen a Curiához lehet fellebezni.

*** Vilmos császár Jeruzsálmában.** Vilmos német császár husvétkor Jeruzsálembe fog utazni. A német császárok közül ugyan csak kevesen látták a szentföldet és ha Vilmos császár tényleg véghez viszi Jeruzsálembe tervezett zarándok-utját, akkor ő lesz a második német császár, aki a szent várost és Krisztus sirját meglátja. Az első német császár, aki Jeruzsálembe ment, II. Frigyes volt, aki keresztes hadi áratot vezetett a szent földre, de Askalonban Kiamil egyiptomi kalifával szerződést kötött, melynek értelmében ezt a szent várost vidékével együtt átengedi neki. Ekkor hohemstaufi Frigyes megtartotta bevonulását Jeruzsálembe, ahol a latin patriárka a szent sirnál Jeruzsálem királyává koronáza. A német császári koronával később a Jeruzsálem királya cím később a Hohenstaufokról a Habsburgokra szállt át. Ferenc József volt az egyetlen habsburgi császár és jeruzsálemi címzetes király, aki meglátogatta a szent várost. Ez 1869-ben történt. A német birodalmat különben Jeruzsálemben már Nagy Károly óta konzul képviselte. Ez volt az első konzul, akiről a történelem tud. Nagy Károly Jeruzsálem szuverénje, Harun Er-Raschid bagdadi kalifa udvaránis tartott követet. Ez egy Iszak nevűsidó ember volt, akit az arab krónikások Schech Ischebeknek neveznek. Ez Bagdadban több kegyes alapítványt tett és zsinagógát is épített, mely még ma is meg van.

*** Lelkészválasztás Komádiban.** Vasárnap ment végbe gr. Tisza István elnökle alatt Komádiban az ev. ref. lelkész választás. Husz pályázó között az érdeklődés leginkább Csák József ménes-gyaroiki Zagyva Gyula pelbárthidai és Nagy Imre ugrai lelkészekre összpontosult, kik közül Csák József lett a győztes. Szomorú jele a mindinkább terjedő hitközönynek azon körülmény, hogy az 7000 lelket számláló egyház községben csak 136 szavazat lett beadva, ezt azonban menti mégis az, hogy a hívek Bod Ferenc szilágy-sámsoni lelkészt akarták megválasztani de ő egyhangulag még nem bír elég kvalifikációval a komádi lelkészre.

*** Nagyváradiaiak utban haza felé.** A moszkvai orvosi kongresszuson résztvevő, nagyváradiaiak közül már egy hazaérkezett Sebestyén Ödön ügyvédjelölt, ki most nem győzi mesélni ismerőseinek uti élményeit. A többiek jelenleg Helzingforzban időznek honnan. csak 13. vagy 14-én érkeznek haza Németországon keresztül.

*** A vágóhid kijavítása.** Említettük hogy a nagyváradai közvágóhid vizsgálata alkalmával a városi főorvos nagyobb vizsátságokat konstatált. Ezen kívül a vágóhidi felügyelő szintén adott be egy jelentést, a melyben rámutat a hiányokra. Egy bizottság fog kimenni s tüz-

zetes szemle után intézkednek. Az állatorvos hatáskörét szabályozzák s a sertésvágásra, és a borszáritó telepre nézve jelentést adnak be. A bizottság tagjai: Papp János tanácsos, elnök, dr. Hoványi Ferenc, Busch Dávid, ifj. Rimler Károly.

*** Egy huszárhadnagy halála.** Mély részvételt vettük a következő gyászjelentést: Özvegy Dr. Brassoványi Péterné született homoki Vukovich Mária mint anya, Brassoványi Attila, Brassoványi Aurora férj. Kurovsky Ferencné, férjével és gyermekeivel, Brassoványi Sexta Erzsébet mint testvérek úgy a maguk, mint számos rokonok nevében, fájdalommal tudatják a felejtethetlen jó fiúnak, testvérnek, sógornak, illetve rokonnak Brassoványi-Kende András csász. és kir. 2-ik számú huszárezredbeli hadnagynak, életének 29-ik évében, hosszas szenvedés után 1897. évi szeptember hó 5-én délután egy és fél órakor történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak hült tetemei 1897. évi szept. hó 7-én délelőtt 8 órakor fognak a Nagyvárad-Olaszi Apáczá-utczai 386. sz. háznál a róm. kath. egyház szertartásai szerint beszenteltetni és a dettai családi nyughelyen 1897. évi szept. hó 8-án délelőtt 9 órakor eltemettetni, az engesztelő szent mise áldozat 1897 évi szept. hó 9-én délelőtt 10 órakor a dettai róm. kath. templomban fog az Urnak bemutatni. Mely tisztességtételre az elhunynak rokonai bajtársai barátai és ismerősei bánatos szívvel meghívotnak. Nagyvárad 1897. szeptember 5. Legyen áldott emlékezte, — Az örök világosság fényskedjék neki.

*** A szocializmus kezd kísérteni.** A Sebes- és Fekete-Köröst összekötő csatornáinak ásásához — mint levelezőnk írja — a csatornaépítő társulat a többi közt Szentestől és vidékéről is szállított munkásokat, állítólag oly feltétel mellett, mely szerint, ha a munkások négy hetet töltenek a munkálatban, akkor a fizetés alkalmával a szállítási összeg nem fog levonni keresetükből. A fizetés, mely két hetenkint történik tegnap ment végbe kécsendőr és Cséffáról kiküldött két esküdt jelenlétében. Miután a munkások — minleg 160-an — még csak két hetet töltöttek s miután más-hová akarnak menni munkára tehát a kifizető közegek, pénztárnok és a mérnök, mint ellenőr szállítási összeget minden egyesnek a keresetéből levonták. Ez a munkásokat annyira elkeserítette, miszerint kint összetömrőlven, igen fenyegető állást foglaltak. A két csendőr hiába intette a munkásokat szétoszlásra. Nem ért semmit, sőt még jobban összenyomulván, a kis őrházat valósággal körülzárták és erősen követelték levont pénzük kiadását. A helyzet annyira komoly volt, hogy a bészorult személyzet Szalontáról kért lovascsendőröket s az egyik csendőr e szavakkal lépett be: »Uram itt vagy lőni kell, vagy teljesíteni kívánságukat, t. i. a munkásokét, mást választani nem lehet.« Erre aztán a pénztárnok kifizette a kívánt összeget, s a fizetésről felvett jegykönyvet a két esküdttel aláíratván, a két csendőr fedezete mellett elhagyta az őrházat illetve P.R.-adányt, hol az őrház van.

*** Rezervisták Pankotán.** A tizen-nyolcz napra berukkolt rezervisták, vasárnap vonultak Pankotára, hola katonai idő legnagyobb részét fogják eltölteni. Tíz napig fognak itt tartózkodni s hazajövetelük után, három nap mulva szadságolol fogják őket. Az összes rezervisták, vasárnap hajnalban indultak el a városból.

*** Csángó pap Nagyváradon.** László István, a bukovinai »Isten segits« csángó falunak több mint két év tized óta r. kath. plébánosa, szombaton városunkba érkezett s Winkler József v. püspök vendégszerető házába szállt. A csángó plébános ezelőtt a váradai egyházmegye kötelékébe tartozott s éppen ezelőtt 25 évvel szentelték fel Nagyváradon pappá. Negyedszázados áldozári miséjét is épen azért vasárnap a székesegyházban mutatta be. A de-

rék plébános, ki immár 20 év óta fírad a magyarság érdekében, tegnap délbe elutazott városunkból.

*** A népfőlkelő jelentkezési szemlék.** Nagy-Szalontán f. évi október hó 2-án és 3-án fognak megtartatni és pedig 2-án és 3-án Árpád, Bajji, Illye, E.-Gyark, Ó Homorog, Tamásda Madarász és Tulka községben tartózkodók, 3-án pedig a Nagy-szalontán tartózkodó népfőlkélok tartoznak jelentkezni a községházánál.

*** Csere a katonasággal.** Nagyvárad város ajánlatot tett a katonai parancsnokságnak, hogy a tulajdonában levő várbeli kantint átcserelje a fafüzesen levő állami fedett lovardával. A nagyváradai állomásparancsnokság azonban a város feltételeit nem küldte el sem a hadtest parancsnokságnak, abból az okból, hogy a huszárezred pótkerete is Nagyváradra jön s ezért a fedett lovardára szüksége van a parancsnokságnak. Az ügyben újabb fordulat állott be, a mennyiben értesítették a várost, hogy hajlandók a lovaglót a kantinért elcsereelni. A tárgyalásokat rövid időn megkezdik.

*** Az aszfalt dícsérete.** Nagyvárad városa az utca burkolások kérdésében még nem állapodott meg végleg. Az aszfalt harcztolt a a műkövel és a kockakövel. A tanács több várost és községet felszólított, hogy az aszfaltra nézve, tapasztalataik után nyilatkozzanak. Szerb-Nagy-Szent-Miklós tegnap értesítette Nagyvárad város tanácsát, hogy ott a magyar aszfalt társaság végezte a gyalogut teste burkolását és pedig a házi gazdákkal szerződve, 10 évi törlesztés és jótállással. Egy négyszög méter aszfaltozás 3 frt. 80 kr; az utak keramit téglá szegélye hossz méterenként 1 frt. 60 kr. A járdát kitűnőnek mondja az előjáróság s az elmúlt 5 év alatt a legkisebb javítást sem igényelte.

*** A Körözs rombolása.** A Körözs rakoncátlanokódó vize sok kárt okoz a város területén levő partokban. A főmérnök jelentésére vasárnap járt kint a Körözs meder megtekintése végett dr. Bullyovszky József polgármester, ifj. Rimler Károly főkapitány, Busch Dávid főmérnök, Komlóssy József tb. főjegyző és Szücs Dezső tb. aljegyző. A bizottság konstatálta, hogy több helyen igen sürgősen kell keresztül vinni a partvédelmi munkálatokat, mert különben óriási károkat szenved a város. Sürgősen, nehogy a tavaszi áradás nagy rombolást vigyen véghez, ki kell javítani a v. velenzei kőgátat. Mintegy 50 wagon terméskő szükséges ide; a költség 1700 frt. A Löblszesgyár és a Keresk. Csarnok alatt igen megrongálta a víz árja a partot és kőgátat. Egy esetleges áradás sok kárt okozna. A munkálat 10,275 frtba kerülne. A bizottság szorosán ragaszkodik ahhoz, hogy csak a költségvetés keretén belül végeztessek a munkálat. — A Városliget mellett a kőhányás meghosszabbítása 6637 frtba kerülne. Igen veszélyes mosást okozott már a víz a Réten, Széles-utczánál. Nagy terület szakadt apródonkint a vízbe. Itten gyorsan kell intézkedni, mert különben óriási kár lesz a környék lakosságának s a városnak is. A Páris-patak torkolatától majdnem fél kilométer hosszában kell a partot megvédeni. Ez a munkálat mintegy 76.0 frtba kerül. — A munkálatok elrendelésére vonatkozó javaslatot még a csütörtöki közgyűlés elé beterjesztik, hogy még ez őszön keresztül vigyék a munkálatokat.

*** Vízbe fullt gyermek.** E hó 2-án báró Borss Frigyes Tamásda községhez tartozó Keményfok pusztáján egy Sipos Mária nevű 8 éves kis gyermek a kut mellett játszadozván, véletlenül abba beleesett és mire hozzátartozói jajveszékelve kihúzták onnan, akkorára a serdülő kis leányka a kutba megfuladt.

*** Pótsorozás.** A biharmegyei hadkötelesek, kik a tavaszi fősorozásra nem állhattak elő, tegnap jöttek be pótsorozásra. A pótsoro-

zás a kisvárosházán folyt le elég kielégítő eredménnyel. Ma délelőtt folytatják a sorozást s délre már valószínűleg be is fejezik. A sorozáson a város részéről Darvas Lajos katonai tanácsos volt jelen.

*** Betört koponya.** Vasárnap lévén, kimenőjük volt a heteseknek s természetes, hogy ilyenkor nem maradnak el a régi jóhírű vészkezdések és verekedések. Tegnap a Réten vészelt össze két alak, kik közül az egyiket Papp Józsefet, betört koponyával vitték haza a lakására.

*** Élelmes hazai gyár.** A flumei cacaó és csokoládé gyár meglehetősen érte a reklám csinálást, a mit rossz néven sem lehet venni azok után a raklam hajhászások után, amiket a külföldi üzletemberek követnek a Van Hutten Cacaótól egészen a Zacherlinig. A flumei gyár kérvényt nyújtott be Nagyváradi város tanácsához, a melyben egedélyt kér, hogy a Kis-hid vasívezetén, vagy mindkét oldalon az oszlopokon díszes hirdetési táblákat helyezhessen el, a melyen cacaó és csokoládé gyártmányát hirdesse. A táblák kérvény szerint díszére volnának a hidnak. Tervezetet azonban nem mellékeltek a kérvényhez.

*** Elfogott lőkött.** Jó fogást helyesebben ügyes fogást csinált Faludi Soma rendőr-mester. Ugyanis a lilium utcái 99 számú hához két pej lovat vittek s a gazdája ott hagyta azon feltétellel, hogy este érte jön. E gyanús körülmény a rendőrség értesítésére esett és Faludi rendőr-mester elrögzött az udvaron és este csakugyan eljött a lovakért, de szerencsétlenségére nyakon csípték. Weisz Móricznak hívják Nyiregyházi születésű jelenleg Nagyváradi lakott a zár sikátorban. Weisz azok közzé a megrögzött lőkött kézzé tartozik kik a legszebb és legdrágább lopott lovakat és ha értékesíteni nem tudják, vagyis passzust nem tudnak neki keríteni, leszurják és bőrét eladják. A jelenlegi két szép lovat Szakácsiból lopta. A veszélyes firmát, ma átkísérik az ügyészséghez.

*** A „Polgári takarékos és segélyszövetkezet”-nél** a befizetések holnap ünnep miatt délelőtt 10-től 12-óráig teljesítetnek.

*** Hölgyek figyelmébe!!!** Tulhalmozott raktárból a csődtömegből vett áruk bármily elfogadható áron eladtnak. Markovits Mór Parti áru raktárában. Kert-utca. Korona-kávéházzal szemben.

Iskolai idényre leánykák és fiúk részére, carlsbadi cipők, kalapok, füngyek, gallér és kszelők, nyakkendők, kesztyűk, harisnyák, zsebkendők, esőernyők valamint vaságyak. Paplanok, matraczok, szalmazsákok s t. b. Legnagyobb választékban s legolcsóbb árban Fábry Testvérek áruházában (fő-utca Rimanóczy ház) szerezhető be.

Állat az emberben.

Az anya becsülete.

Budapesten a napokban két ifju véres bosszút állott édes anyjéért.

Özv. Pillár Ferencné született Maneska Mária 51 éves, hordár neje fiaival Pillár János 21 éves kápitossal és Pillár Lajos 25 éves szobafestővel, meg egy egész csomó ismerőssel este 10 óra után betért az Attila utcai Weisz-féle kávéházba. Az ismerősök között voltak: Bosnyákovich István budapesti születésű 28 éves napszámos és Bozsonyik József budapesti születésű, 25 éves munkásember is.

A sok szeszes ital élvezete mellett jó sokáig maradt együtt a társaság vidáman és jó-

kedvűen. Fél 4 óra lehetett, a mikor a mámoros mulatók czihelődni kezdettek. Pillár János, akinek a sok ital már megártott, valamivel előbb eltávozott, öcsöce Lajos pedig magával szintén tehetetlen állapotba dőlöngött. Édes anyjuk így kísértő nélkül ment volna haza, de Bosnyákovich ajánlkozott, hogy elkíséri, amit az asszony elfogadott. Együtt mentek így a felső-hegy-utca felé, ahol Pillárné lakott. Eyszerre az elázott kísértő ölegetni, csókolgatni kezdte az öregasszonyt, aki kétségbeesetten védekezett. Nagy dulakodás támadt közöttük. Ekkor ért oda Bozsonyik József, aki szintén nekiesett az asszonynak.

Pillárné végre is krigadta magát a brutális szerelmesek karjai közül, s szerencsésen bemenekült felső-hegy-utcai lakásába.

A két részeg ember a kudarc után visszament a Weisz-féle kávéházba, ahol Pillár Lajosnak, aki még mindig nem távozott, elmondották a dolgot. Ez hirtelen felkerekedett és felkereste János fivérét, akit rövid keresés után meg is talált. Ez alatt a két udvarló eltávozott. A két Pillár fiu erre basszut lihegve, anyjuk meggyalázóinak kutatására indult. Bozsonyikot nem találták meg, de Bosnyákovichot egy pálinkamérésben lelték, ahol fojtatta az ivást.

Pillárék meglesték Bosnyákovichot, míg az udvarra megy, ami pár perc múlva bekövetkezett. A két legény minden szó nélkül neki esett s késeikkel tömérdek szurást ejtettek rajta, amelyek közül egy a nyakán érte, s átvágta a főút ereit, úgy, hogy pár percznyi vergődés után *kiszenvedett*.

A rendőrség Pillár Lajost letartóztatta, mert kiderült, hogy a halálos szurást ő ejtette Bosnyákovichon.

TANÜGY

Az iparoktatási bizottság ülése.

— szeptember 5-én.

Az iparoktatási bizottság f. hó 5-én vasárnap délelőtt 11 órakor a tagok élénk érdeklődése mellett ülést tartott.

Az érdeklődés főképp a tanári testület megalkotása iránt nyilvánult, mely mandátumát három évre nyeri.

Az értekezlet lefolyása a következő volt: Elnök Ragány János megnyitván az ülést, Szűts Izó igazgató előterjesztette az óra adó állásokra pályázott tanerők névsorát, megjelölván, hogy képesítéseknek megfelelően minden tanerőt, mely tantárgy tanításához ajánlja alkalmazni.

Elnök előterjesztette a kijelölt bizottság javaslatát, mely egyhangulag elfogadtatott. Ezek szerint Szőke Gyula főreálisk. tanár és László Sándor kir. mérnök urak utólagos jelentkezései a bizottság sajnálatára már nem voltak figyelembe vehetők, előálló szükség esetén azonban az iskolára csak nyereségnek tekintti, ha említett urak a tanításnak megnyerhetők lesznek.

Ugyancsak elkészve adták be pályázatukat, Ludvig Béla és Clementis Árpád urak is. Váraljai Sándor és Kovács Ödön urak időközben a városból eltávoztak. Csordasics Ferencz ur pedig kit az igazgató mint jó tanerőt ajánlott — pályázatát nagy elfoglaltsága miatt visszavonta.

A kielégítő bizottság végül részint a vizsgáló bizottsági elnökök jelentései alapján, részint a segédtanítói állás időközben való betöltése miatt a pályázók némelyikét a megválasztásra nem ajánlhatta.

Ezek után az iparokt. bizottság a tantesületet a következőképen alakította meg:

Békésy János, Bitzó János, Domokos Andor, Ember György, Gasperik Lajos, Gerencsér József, Guttmann Zsigmond, Istvánffy József, Kalmár Illés, Kappel György, Kotzman János, Lánchy József, Mártonffy Zoltán, Nagy Béla, Nagy György, Nagy Lajos, Nemes Jenő, Óó

Dezső, Peller Ferencz, Lidlovics Kálmán, dr. Szombati István, Szűcs Géza, Tóth Imre, dr. Tóth Mihály, dr. Türr Lajos, Vadai József, Varju Tivadar. Kisegítő rajztanítókul pedig: Arendáczy Ferencz és Mónus Sándor urak.

Az iparokt. bizottság határozata alapján a tanerők óráinak beosztása a tanításhoz bizonyos minimális óraszámokban állandó, azonfelül feltételes. A feltételes alkalmazás mindig az osztály beállításához s illetőleg a beállítás idejéhez kötött.

Elnök betérjesztette a vall. és közokt. niszter leiratát az emelendő iparokt. épület s a segédek tanfolyamának fejlesztése s illetőleg a felajánlott 1500 frt. állandó segély tárgyában, mely egy a városi tanács, Bihárvármegye, tanfelügyelőség, iparoktat. bizottság, Keresk. iparkamara és ipartestület kiküldötteiből alakítandó bizottsághoz tétetett át, tárgyalás céljából.

Ezzel kapcsolatban az iparokt. bizottság egy kézügyességi s nyilvános rajz tanfolyam felállítását határozta el s igazgatót megbízta a tanári testület összeállítására s megfelelő javaslat kidolgozására.

Több folyóügy elintézése után az ülés feloszlott.

Beiratás az alsófoku kereskedelmi iskolába. Az alsófoku kereskedő tanoncziskolán e hó 7-én kezdődnek és 12-ig bezárólag ejtetnemek a beiratások naponként délután 5—7 órában a kereskedelmi f. iskola könyvtártermében. Beiratáskor minden tanuló születési bizonyítványával tartozik megjelenni és egyszersmint 7 frt. 50 kr. tandíjat az iskolai pénztárba befizetni. Javítóvizsgálatok vasárnap délelőtt 9—12 órában tartatnak. A tanítás szeptember hó 15 kezdődik. Nagyváradi, 1897. szept. 3. Prop-p e r N. János, igazgató.

EGYESÜLETEK.

Erdészeti bizottsági ülés. Bihárvármegye erdészeti bizottsága tegnap délután 4 órakor tartotta rendes havi ülését, melyen csupán a folyó ügyek intéztettek el. Érdekesebb vagy fontosabb ügy nem került tárgyalás alá.

Választmányi ülés. A helybeli ügyvédi kamara f. hó 11-én délelőtt választmányi ülést tartott saját helyiségében, melyen a távol levő Hlatki Endre elnök helyett Szász Ágoston körelnök fogja az ülést vezetni.

S P O R T.

Czellövészet. A polgári lövőházban augusztus 22-, 29-én szeptember hó 5-dik napján tartott czellövészeteken kilövetett 880 lövés, 622 találóban 3621 körrel és 129 mozsár lövéssel. Szeget lött ifj. Tóth Ferencz. Négyeseket löttek: Török László tizenhatot, Mezey Mihály tizet, ifj. Tóth Ferencz nyolczat, Aufrecht Alajos kettőt és ifj. Rimler Károly egyet. Díjakat nyertek mély lövésekre: Az aranydíjat ifj. Tóth Ferencz, az ezüst díjakat Mezey Mihály és Török László. Körlovésekre az arany díjat Török László az ezüst díjakat ifj. Tóth Ferencz és Mezey Mihály nyerték. *»Szeptember 8-án, szerdán rendes lövészet, 10-én pénteken délelőtt 8 órakor a szabad díjlövészet és tekeverseny meg nyitása.«*

SZINHÁZ.

Roccambole, a párisi csavargó.

— Francia népszinmű 8 képben. Ponson du Terrail, Blum és Bourgeois darabja után magyarra fordította D. Komor Gyula. Nagyváradi színpadra került először 1897. Szeptember 5-én —

Ponson du Terrail az ötvenes években egy egy 3—4 kötetre tervezett regény közlését kezdte meg a párisi elterjedt „Petit Journal”-ban mely körülbelül a mi „Budapest” cz. nélapunknak felel meg. A regény közlésének megkezdése óta az ujság hihetetlen nagy mennyiségű példányokban kelt el, az élelmes kiadó utánna járván a dolognak, rájött, hogy mindennek oka a „Roccambole” című regény, melyet a franlczia alsóbb néposztály nagy mohósággal olvasott. A kiadó üzletember lévén, nem sokáig

tanakodott, hanem elment du Terrail urhoz s rövid megbeszélés után szerződést kötött vele, hogy Rocambole urat még legalább egy évig fogja szerepeltetni a hasábjain. Az év eltelt, de Rocambole még mindig élt a tárcza rovatban, mert a publicum úgy kívánta. Meint egy év mult el. Végre is a regényíró megúvált annyit foglalkozni a párisi csavargó életével, egy hirtelen fordulattal megölte hőst, mert örökké semmi sem tarthat.

Micsoda vihar támadt erre? A közönség tombolt s egymásdöntő deputációkat menesztett a szerkesztőségbe, kérve a regény folytatását. A regényíró egy percze meghökken, hiszen a regény hőse már meghalt; mit tegyen? De aztán hirtelen egy gondolat villámlott agyán keresztül s másnap egész Páris újra olvashatta »Rocambole feltámadása«-t. Azonban elvégre ezt a folytatást s be kellett fejezni, de a közönség újra türelmetlenkedett s Pouson újra az íróasztalhoz ült és így jött azután létre egymásután: »Rocambole végszáva« »Rocambole második halála« »Zárszó« stb. stb., úgy, hogy a mű végre is egy 70 kötetből álló regénnyé nőtt ki magát.

Ezt a 70 kötetet szorították bele aztán abba a 8 felvonásos színműbe, mely tegnap este a színpadon zsufolt karzat előtt színre került. A meséjét nem mondjuk el, elég legyen annyi, hogy minden felvonásban van vagy két gyilkosság, pisztolylövés, tördöfés, élve eltemetés, kasszaráblás, a vörös alsó rablóbanda működésének ékesen szóló tanujelei s egyéb borzalmasságok, mind minél nagyobb hatás felkeltésére vannak számítva. A karzati publikumnak háta borzódik, visszafojtott lélekzettel lesi a párisi csavargó küzdelmeit az öt milliós örökség elnyeréséért, s végre megkönnyebbülten sohajt fel, midőn a bűnösök elveszik büntetésüket s a borzalmas darab két idyllikus házassággal végződik, a mint már ez minden jól nevelt darabnak elengedhetetlen kötelessége.

A szereplőknek persze bő tapsokban volt részüik, kik közül különösen Keszler Edét kell kiemelnünk, ki Rocambole szerepét nagy hatással játszotta, főképp az elevenen eltemetés jelentében, rikácsoló hangjával s tombolásaival nagy sikert ért el, úgy hogy 5—6 szor is a lámpák elé hívták.

Kivüle még Szendrinek, Lubrinecznak Somló Emmának és a Pintér-párnak voltak nagyobb szerepei, kik valamennyien jobb ügyhöz méltó buzgalommal avatták fel a párisi csavargó rémdrámáját kasszabdarabbá Nagyváradon is.

A 7 órákor kezdődő előadás csaknem fél 11-ig tartott.

A darabot hétfőn megismételték.

A mai jutalomjáték. A pénztárkezelés gondjait Gonda László ma estére idegen kezre bizza s ő is bevonul a színpad mögé, hogy álszakálban és parókában lépjen a közönség elé, melyet már 12 év óta nem látott maga előtt. Pedig ma estére inkább szeretne a kassza mellett ülni, mint máskor, hogy minél több jegyet kínálhasson és adjon el, mint egyébkor, midőn nem saját magáról van szó. A publikum azonban bizonyára zsufolásig meg fogja tölteni így is a színpadot, először azért, mert Gonda azt megérdemli, másodsor meg a »Huszárcsinny« egyébként is igen pompás darab, harmadszor nem mindennapi látvány egy pénztárnokot színpadon látni.

Amon Margit jutalomjátéka. A színpad legtehetségesebb énekesnője a jövő hét végén tartja meg a jutalomjátékát. Amon Margit, egy kitűnő énekes bohózatot, a »Három Kázmér«-t választotta jutalomjátékául, melyben egy igen n.hez alakítást fog bemutatni a közönségnek, bizonyára sikeresen. A közönség érdeklődéssel néz a jutalomjáték elé s bizonyosan telt ház fog tapsolni a fiatal, törekvő művésznőnek.

Szendrey Mihály jutalomjátéka. Jövő héten veszi ki jutalomjátékát a társulat művezető tehetséges színésze: Szendrey Mihály »Harmincz év egy kártyás életéből« című érdekes régi darabban, mely már igen rég óta nem került nálunk színre.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A Könyves Kálmán. kiadásában megjelenő »Vasárnapi Lapok« számról-számrá változatosabb és tartalmasabb. Mindég van valamimeglepő benne, a mit a többi képeslapokban nem találunk. E heti tartalma a következő: A fenséges vendég. Küzdelem, költemény Koroda Páltól. Beniczkyé Bajza Lenke folytatja »Köny és Mosoly« című regényét. Fekete Otília befejezi értekezését a nő kézi könyvtáráról. »Romantika«, elbeszélés Gaál Mózesről. »Gondolatok« írta Salamon Ödön. »Juhász-bona« Concha Károlytól. Elbert Imréről, a korán elhunyt nagytehetségű zeneszerzőről képen és írásban emlékezik meg a »Vasárnapi Lapok«. Tata városáról, a most készülő királynadok színhelyéről is találunk benne cikket. Lombroso Cézárt, a Budapesten járt nagynevű tudóst ismerteti egyik cikkelye. Nagyon kedves a lap »Morzsák« című rovata, hol ki-figurázza a hét bolondságait. Képei közül kiemeljük az idegen hadseregekből költött alakjait melynek az ad időszerűséget, hogy a németek hatalmas császára Magyarországra jön a nagy hadgyakorlatokra; Siófoki csendéletét, a mint a nyaralók a Balatonban fürödnek; a rekizeti zuhatagot, melyhez Varsányi György verset írt stb. Általában a lap olyan színvonalon áll, melyet csak külföldön voltak eddig képesek előállítani. A »Vasárnapi Lapok« előfizetési ára egy évrő 8 frt, félévre 4 frt, negyedévre 2 frt.

Igazságszolgáltatás.

A belényesvidéki rablás.

— Végtagyalás, —

Szász Mitru (Csercesel) és társai ügyében a nagyvárad kir. törvényszék tegnap fejezte be a végtagyalást.

A tanúk kihallgatása három napot vett igénybe s tegnap már a vád és védbeszédre került a sor.

Pap Aurél bir. alügyész előterjeszti a vádat, ugyanazokat a pressziókat, ugyanazokat a bizonyítékokat szerezte be ez alkalommal is, mint az előbbi tárgyalások alkalmával. A tanúk vallomása is ugyanaz s rablás és gyilkosság. Büntetésében kéri a vádlottakat elmarasztalni.

Ezétán a védelemre került a sor.

Mártonffy Bogdán, Dési Géza, és Duma Flórián szép védbeszédet tartottak a vádlottak mellett, kik talán csak egy meggondolatlan pillanatban követték el a bűntényt, melynek elkövetése be sincs bizonyítva.

Az elsőrendű vádlottat Dési Géza védte ki szép szónoki sikert ért el.

A törvényszék ezután visszavonult az ítélet meghozatala végett. A tanácskozás alig egy félórát tartott, azután kihirdették az ítéletet, mely szerint:

Milók György Starzsó 14 évi fegyházra,

Szász Mitru Csercesel 12 évi fegyházra.

Dágó Vasvári Fanyó 12 évi fegyházra ítéltetett, míg Leucutza Juont, és Miliók György Tyirikét felmentették.

Az ítélet tehát semmiben sem tér el az előbbi ítéletektől.

Ügyész és vádlottak, valamint a védők ismét fellebbeztek az ítélet ellen, melyet valószínűleg negyedszer már nem fognak sem a kir. táblán, sem a kir. kurián feloldani.

Az ítélet kihirdetése után Millye Gyula ei-nök a tárgyalást kerekasztalta.

A nagyvárad kir. tábla kitűzött ügyei.

Előadó: Dr. Marienescu Athanas.

1679. Bonta Anna — Szercezan Juon.

1680 Fidis András — ifj Schön Dávid.

1741. Mortán Juon — Pirtye Simonné.

1766 Papp István — Papp István strszai.

1784. Stin György — Tomozan György.

Előadó: Fráter Imre.

1408. Szaka János — Kohelka Juliánna.

1459. Nagy János s. t. Tóth Imre.

1922. Sücs Antal — Bonátz Demeter.

1915. Grósz József — Vinkler Bernátné.

1934. Szele József — Dr. Volf Mihály.

1935. Karánsebesi tkptr. Heuduschka Vilmos.

Előadó: Dr. Jánosy Károly.

1463. Korbucz János s. t. — Ollár Flora.

1911. Flore Petru hagyatéka.

1914. Moskovits Mór — Pap Gábor.

1916. Kvozsinecz közszeg Popovits D. Adorján.

1923. Nagyvárad tkptr. Diamanbi Miklós s. t.

1924. Szilágyi Istvánné — Hajdu György.

1927. Csora Mihály s. t. — Mucza Vasvári.

1928. Raunkel H. — Szatmári János.

Előadó: Urbán Adolf.

2369. Vljak Tógyerné hatósági elleni erőszak.

2370. Bajkán Floare lopás.

2408. A Csaba János s. t. sikkasztás.

2521. Pintye József s. t. orgazdaság.

2522. Husz Flore zsarolás.

2378. Bika Gábor s. t. anyakönyvi kh.

2879. Szabó Juon rágalmazás.

2438. Szijjártó Szabó Lajosné súlyos t. sértés.

2439. Herter József s. t. lopás.

2519. Bencsik Jánosné.

Előadó: Molnár Géza.

2349. Herman Juon súlyos testisértés.

2346. ifj. Mészáros János s. t. lopás.

2684. Hrabovszky Ferencz s. t. sikkasztás.

2928. Várad Mohács György rablás.

2994. Miklós Mikula s. t. hatóság elleni erőszak.

3065. Lazurán Gligor s. t. Lopás és orgazdaság.

3068. Kovács Pál szándékos emberölés.

2284. Higys Juon lopás.

2306. László István súlyos testisértés.

2307. Drienyovszky Mihály s. t. súlyos testisértés.

2731. Komáromi Imre lopás.

2866. Schwarcz Mórész személy szab. sértés.

Előadó: Dr. Imrik Péter.

7711. Kurländer és Ehrenfeld — Stern Leopold.

1880. Aradmegyei tkptr. Venter Gerő és neje.

1894. Pollák J. és t. — Ungár Jenő.

1932. P. Szabó Sándor Sándor s. t. — Diószegi István s. t.

1843. A kir. kincstár Demahidi Dániel örök.

1918. Vajda Imre s. t. — Apró Endre.

Előadó: Bocz Géza.

1649. B. Dajka Károly — Szabó József s. t.

1771. Tóth Péter — Nagy Károly és tsai.

1789. Tomse Mikuláj s. t. hagyatéki ügye.

1700. Mánye Mihály s. t. hagyatéki ügye.

1701. Forton Flore s. t. hagyatéki ügye.

1858. Zuckermann Jenő s. t. hagyatéki ügye.

1888. Ökrös Anna — Dénes György.

REGENY-CSARNOK.

VIZ ALATT.

Elbeszélés.

Írta: ROVETTA G. Ford.: S. J.

15.

«Miért oly haragos ön, gróf ur?» kérdé az ifjut, hogy elvonja figyelmét a madarakról. Praudino szorgalmasabb vadász volt, s emellett önszeretete is nagy szerepet játszott a jelen esetben; tehát nem is figyelt rá, hanem még mozdulatlanabban állott, várva a kedvező pillanatot a zsinor meghúzására.

«Miért oly haragos ön gróf ur?»

A csizek kétszer-háromszor vidáman körülrepedtek és minden gyanu nélkül kezdtek felszedni a hívó madár körül elszórt magokat a bolondok.

Csak megkellett mozdítani most a csapdát és ők foglyok voltak.

Praudino már megfogta a zsinórt, a falhoz támasztotta lábait, és épen készült megrántani midőn a grófnő, más menekvést nem találva meleg, kövér, selyem puha kezecskéit Praudino kezeire tette és fülébe sugta:

«Miért vagy te haragos?»

Praudio eleresztette a zsinórt, megfordult és — — —

A csizmek meg voltak mentve.

A jó Elza hajporos fejét Praudio vállára hajtotta. Ez hosszú gyöngéd szárelemmel és szenvedélyteljes pillantást vetett rá; Elza behunyta szemeit és alig mosolygott. Miként az előtt való este, megcsókolta haját, azután hevesen szívére szorította és megcsókolta számtalanszor ajkait, mit az este nem mert megtenni.

Közben a madarak szabadok maradtak és urai a mezőnek. Vidáman repültek a tarka virággyákról a zöld kerítésre kiterjesztették szárnyaikat hogy inni repüljenek.

Senki sem gondolt többé arra, hogy fájdalmat okozzon nekik.

Alig hogy észrevette őket Giacomo, felkelt és várt, hogy a kunyhóból rántsák meg a zsinórt. De úgy látszott, hogy bent minden kihalt vagy legalább is elaludtak. A paraszt hangos nevetésben tört ki, és úgy hempergett a nedves fűben.

Enyhe fuvalom húzódott át a földön, megmozgatta a finom fűszálakat és megzörgette az elevensővény leveleit. A levegő illattal volt tele, közbe-közbe egy béka vegyítette egyhangu brekességét a vidáman hangzó énekbe mely a madarász kunyhóból hangzott. Giacomo hanyatt feküdt és átengedte magát a melegségjótékony hatásának míg nem a mindig erősebbé váló napfény sérteni kezdte szemeit, ásitva nyújtzkodott egyet és arcára húzta nagy piszkos kalapját.

A csizmek ekközben igen jónak találták a táplálékot. Visszatértek ismét, s a bokorról a sövényre, a sövényről a bokorra repkedtek s most épen mindketten a kunyhó tetején ugráltak.

Üzték, kergették egymást, elrepültek és ismét visszatértek, folyvást a legédesebb hangon csicseregve, egészen a kis ablakhoz jöttek, de hirtelen megijeshette őket valami mert elrepültek félénken és óvatosan s eltűntek a távoli földeken.

(Folyt. köv.)

TÁVIRATOK.

A román királyi pár Budapesten.

Budapest szeptember 6. (Saját tud. táv.) A román királyi pár szeptember 27-én királyunk meglátogatása végett Budapestre jön.

Az olasz királyi pár Hamburgban.

Budapest, szeptember 6. (Saj. tud. táv.) Hamburgból írják: Tegnap a kastélyban az olasz király és királyné tiszteletére estély volt. Vilmos császár és Umberto király reggel 5 óra 50 perczkor különvonaton a hadgyakorlatokra utaztak. Az időjárás viharos és esős.

Milán öröksége.

Budapest, szeptember 6. (Saj. tud. táv.) Belgrádban nem rég elhalt Baich Milos báró, milliókra menő vagyonát az Obrenovits dlnasztiának hagyta. Első sorban tehát Milán ex király örökök.

Csehek gyűlése.

Budapest, szept. 6. (Saját tud. táv.) Prágából írják: Tegnap nyitotta meg Podlipny polgármester a cseh városok gyűlését. Hatszázhatvan résztvevő jelent meg, köztük több képviselő is. Elnökké a következőket választották meg: Petak pilseni polgármestert, Zacek morva országos képviselőt és Stradyl sziléziai képviselőt. A gyűlés hódoló táviratot küldött Ő Felségéhez s egy egyhangu határozatot hozott, amely üdvözli a nyelvrendeleteket és azoknak Sziléziára való kiterjesztését kívánja, továbbá erősen kikél a német obstrukciópárt magatartása ellen, panaszkodik, hogy

a cseheket fontosabb hivataloknál mellőzik, rosszalja a németek magatartását a cseh kisebbséggel szemben és sérelmesnek mondja némely kormányhatóságnak a csehekkel szemben tanúsított magatartását.

Budapest, szept. 6. (Saját tud. táv.) Prágából írják: A mai nap nyugodtan folyt le. A hatóságok közbelépésére sehol nem volt szükség.

Bánffy és a szerb congresszus.

Budapest szept. 6. (Saját tud. távirata.) A szerb congresszus vezető férfiai kijelentették a Bánffynál tartott értekezleten, hogy a congresszusi statutumok tárgyalásába addig nem mennek bele, míg egyéb ügyeik elintézve nem lesznek. Bánffy kijelentette, hogy a kormány ragaszkodik álláspontjához.

A vajudó béke.

Budapest, szeptember 6. (Saj. tud. táv.) A »Standurt« jelenti Konstantinápolyból 4-iki kelettel: A szultán többszöri megkeresésére a londoni orosz nagykövet utasítást kapott, hogy kövessen el mindent Salisbury lordnak a békeszerződés javasolt szövege ellen tanúsított makacs ellenállásának megtörésére. A londoni török nagykövetség kedvező értesítést kapott e fáradozások eredményéről és ezt tudatta a portával. — A lap levelezője állítólag megbízható forrásból arról értesül, hogy a szultán közvetlenül érintkezésbe lépett a cárral és hogy meg egyezés történt, amelynek folytán a szultán arra kötelezte magát, hogy befolyását Közép-Azsiában soha sem érvényesíti Oroszország ellen. Ezzel szemben az orosz cár azt a kötelezettséget vállalta magára, hogy Törökország jogait Európában támogatni fogja.

Diplomaták változása.

Budapest, szeptember 6. (Saját tud. táv.) Párisból írják: A »Matin« szerint Lozé bécsi francia nagykövet és Cambon Algíria főkörmányzója állást fognak cserélni. Coeael báró, londoni nagykövet utódja még nincs kiszemelve. E kérdés megoldása nagy nehézségekbe ütközik.

Berlini detektívek Budapesten.

Budapest, szeptember 6. (Saj tud. táv.) Budapestre nagyszámu berlini és bécsi detektív érkezett, mert úgy sejtik, hogy a Budapesten időző német szocialisták az ált. szavazati jog mellett tüntetni fognak a német császár ellen.

Ismét Korotnai.

Budapest, szeptember 6. (Saj tud. táv.) A halott rabló orvos, Korotnai ellen Pfeifer Alajos vasuti tisztviselő feljelentést adott be, hogy az tőle 150 frt gyógyítási díjban 4000 frt értékű papírt kicsalt. Pfeifer amiatt idegbajba esett és így feljelentését csak most tehette meg.

Egy nagy kereskedő bukása.

Bécs, szeptember 6. (Saját tud. távirata.) Azwicer Móríc kézműáru czég csődőtt mondott. A passivák 120.000 frtra rugnak.

Felkelés Ázsiában.

Budapest, szeptember 6. (Saj tud. táv.) A »Times«-nek jelenti Sumlából, f. hó 5-iki kelettel, Afganisztán emirjének lojalitása felett a legkisebb kétely sem uralkodik. Az emir parancsot adott a csapatoknak az előretolt állásokból való visszavonulásra, hogy közvetlen felügyelet alatt visszatarthassák őket, mivel a tisztok csak ily módon képzelik a katonákat a szökéstől és a harcokban való részvételtől visszatartani.

Elsikkasztott ezrek.

Budapest, szept. 9. (Saját tud. távirata.) Zsolnán egy nagyobb vállalatnál óriási visszaéléseknek jöttek nyomára. Nem kevesebb, mint 60.000 forintig terjedő sikkasztás és csalásról van szó, mely összeget a bűnös kezek évek óta összejátszva tulajdonítottak el. A vizsgálat egészen 1893-ig terjed vissza s nem lehetetlen, hogy még magasabbra fog rugni az elsikkasztott összeg.

A kubai felkelés.

Budapest, szeptember 6. (Saját tud. táv.) A legutóbbi összeűtközéseknél 141 felkelő esett el és 38 spanyol sebesült meg.

Harcz Krétában.

Budapest, szeptember 1. (Saj. tud. táv.) A felkelők egy muzulmánt megöltek, egyet pedig megsebesítettek.

NAGYVARADI SZINKOR.

Bérlet 127-ik szám.

Bérlet 127-ik szám.

Páratlan.

Páratlan.

az arad-nagyvárad színtársulat által.

Nagyvárad, 1897. évi szeptember 7-én

Gonda László színházi pénztárnok jutalomjátéka.

HUSZÁRCSINY.

Népszínmű.

Kezdeté 7, vége fél 10 órakor.

Holnap szerdán, bérletfolyamban:

Két előadás.

Délután fél 4 órakor, félhelyárakkal:

Bérletszünet.

Bérletszünet.

Dobó Katicza.

Történeti színmű.

Este fél 8 órakor rendes helyárakkal:

KIRÁLYFOGÁS.

Nagy Operette.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Olesó tisztán kezelt

HEGYI BOROK

eladók

50 literen felüli mennyiségben, hec-toliterenként 30., 36., 40., 50., és 60 forintért szállítanak 1880-iki egy liter 60 kr., 1883-iki 60 kr., 1885-iki 50 kr., 1886-iki 50 kr., 1887-ik 30 kr., 1888-iki 36 kr.

A hordók előállításai árban számíthatnak és 6 héten belül visszavételnek a borok után vét mellett szállítanak. A borok tisztaságáról és valódiságáról kezdekem.

Becses megrendelésüket kérem,

271 2—0

tisztelettel

Czeglédy Sándor

Zöldfa-Szálloda bérleje.

Beszédhibákat

dadogást, hebegést

ugy felnöttek mint gyermekeknél speciális kezelés mellett gyógyít e téren állami szakképesítéssel bíró tanár: **Vadaj József Nagyváradon.** Jelentkezni lehet naponta reggel hét és nyolcz óra közt Nagykörözs-utca 562. sz. háznál: Lakás az udvarban.

262 6—10

— Őszi idényre divat-ujdonságok. —

UJ Confectio-üzlet megnyitás!

A már 31 év óta főnnálló kizárólagos
női és leány-gyermekek felöltő raktárunkat
szeptember hó 1-től

— Zöldfa-utca Munk-féle házba —
helyeztük át.

Üzletünket az áthelyezés folytán egészen ujonnan fővárosi mintára rendeztük be s így a t. vevőközönség legmesszebbmenő igényeit is kielégíthetjük, miután raktárunk oly dusan van felszerelve, hogy ott bármely évadra való szükségletét a legszolidabb árak mellett beszerezheti.

Pontos kiszolgálásról és jutányos árakról a t. hölgyközönséget biztosítva, további szives pártfogását kéri

tisztelettel

Heiman Lipót és Társa.

94-16-20

— Legújabb divatu felöltők nagy választékban. —

I. magyar királyi szabadalmazott osztály sorsjáték.

235-2-5

A magyar kir. osztálysorsjáték

50.000 nyereményének jegyzéke.

A legnagyobb nyeremény a játékterv 9. §. szerint

1.000.000 korona.
Egy millió

A nyeremények különleges beosztása a következő:

Nyeremények	Korona
1. á	600,000
1. »	400,000
1. »	200,000
2. »	100,000
1. »	90,000
1. »	80,000
1. »	70,000
2. »	60,000
1. »	40,000
5. »	30,000
1. »	25,000
7. »	20,000
3. »	15,000
31. »	10,000
67. »	5,000
3. »	3,000
432. »	2,000
763. »	1,000
1238. »	500
90. »	300
31700. »	200
3900. »	170
4900. »	130
50. »	100
3900. »	80
2900. »	40
50000 nyeremény és jutalom	13.160,000 kor.
összegeben, mely 6 osztályban sorsoltatik ki.	

Az 1897. év február hó 27-iki törvény szerint a kis lútri megszűnik és ezen osztálysorsjáték által pótolatik. Németországban ezen nemű sorsjátékok már 100 év óta fennállnak és az illető sorsjegyek eladottak. Nálunk Magyarországon is említhetők az érdekeltetés, mert a sorsjegyek legnagyobb része biztos kezekben van. Nemsokára ilyenek csak ráfizetéssel lesznek kaphatók. Azért ajánljuk, hogy a vételle ne késünk.

A magyar osztálysorsjáték áll:

100.000 és 50.000
eredeti sors-
jegyből pénznye-
ményből.

A nyerési esélyek oly előnyösek, hogy az eddigi kis lútri vagy egy igérvény vétele ezzel nem is hasonlítható össze. Ily előnyös esélyekkel szemben mindenki nyúlja kezét a szerencsének viszonyaihoz képest.

Az összes 50.000 nyeremény a mellé-
álló nyeremény jegyzékéből látható; ezen nyere-
mények 6 részben lesznek kisorsolva és a
nyerő sorsjegy készpénzben kifizetetik.

A sorsjegyek ára az első húzáshoz:

6 frt egy egész eredeti sorsjegy.
3 frt egy fél „
1 50 frt egy negyed „
0.75 frt egy nyolczad „

A húzások a fővárosi vígadó épületében nyilvánosan történnek a m. kir. kormány felügyelete alatt és egy kir. közjegyző előtt. A húzásnál mindenki jelen lehet.

Mi üzlethelyiségünkben elárusítjuk vagy utánvételt, vagy az összeg postautalványvali beküldése ellenében ajánlott levélben elküldjük az eredeti sorsjegyeket. Minden egyes vevő nevét azonnal feljegyezzük és vevőnk minden egyes húzás után megkapják a kimerítő sor-
solási jegyzékét.

Rendelvényeket f. é. szeptember hó 15-ig fogadunk el.

Török A. és Társa

a m. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárutói.

Budapest,

Váci-kört 4-ik szám.